

egaren förbehållas; anförande såsom skäl för denna åsigt, att det icke blott i allmänhet vore med kyrkans väsende öfverensstämmande, att ett flertal af församlingens ledamöter finge deltaga i valet af själssörjare, utan äfven, om denna rättighet tillades endast jordegaren, i mången församling, der större jordagods förefinnes, det häremot stridande förhållande egde rum, att församlingens läsare tillsattes af en enda eller några få individer.

630 *G. VON ALFTHAN – J. V. SNELLMAN 27. X 1866*
HUB, JVS handskriftssamling

10

Högädle Herr Senator och Riddare.

Å handels-Skoldirektionens vägnar frambärande en uppriktig tacksägelse för de anmärkningar öfver läseordningen vid skolan, som innehållas uti Finans-Expeditionens bref af den 19:de sistlidne September, får jag härhos ödmjukast till Herr Senatorn öfversända det vid Direktionens sednaste sammanträde förda protokoll, tillkommet med anledning af berörde anmärkningar.

20

Herr Senatorn behagade derutaf inhemta, att det företrädesvis är den ringa utvecklingsgrad, som de inträdande eleverna innehafva, hvilken gör det svårt att tillämpa alla af Kejslerliga Senaten föreslagne ändringar. Redan nu skola eleverna klaga öfver bristande tid för hemläsning. Deremot kunde föreläsningar, i akademisk stil, lättare införas på den projekterade högre afdelningen, hvarest det då också kunde införas mera omfattande kurser i nationalekonomi och statistik.

Såsom jag förutsade, synes allmogen sjelf icke vara obenägen, att godvilligt erlägga en del af sina till kronan förfallne lån och inflyter det för närvarande icke så obetydligt råg; då det emellertid egentligen är Korn som vi behöfva, enär något svar å min hemställan om uppköp eller transport af utsädeshafra icke utfallit, så ämnar jag anmoda vederbörande Kronofogdar, att till första slädföre utlysa ny låneuppbörd, då det i allmänhet blir lättare äfven för aflägsnare boende att forsla spannmål, samt låntagarne komma i åtnjutande af sednast beviljade förmån, att i natura återgälda jemväl de i penningar utfästa lånen, Man får emellertid höra, att allmogen finner det nog dyrt, att måsta återbetala en tunna med 1 1/4; men det var ju just i ändamål att inlära allmogen sparsamhet, som hela åtgärden infördes.

30

Jag måste anhålla om anstånd med insändandet af 5-års berättelsen om Landskulturen, handeln och näringarne. Såväl derföre, att ämnet högeligen intresserar mig, som och emedan Landssekreteraren är öfveroch öfverhopad af göromål, ämnar jag uppsätta den sjelf – men dels hafva alla vederbörande, oaktadt erhållna påminnelser, ännu icke insänt sina berättelser, dels är jag för ögonblicket upptagen af årsberättelsen till Hans Kejslerliga Majestät, hvilken jemväl af mig sjelf dessutom på ryska språket upprättas. Jag kan derföre icke gerna före utgången af detta år få femårsberättelsen heldst någorlunda ordentligt uppgjord.

40

50

Sedan Bankokommissarie tjensten härstädes på så bedröfligt sätt blifvit ledig, har kronofogden Hermansson ifrån Kemi anhållit om min rekommendation till erhållande af, sagde befattning och kan jag, min pligt likmätigt, gifva honom det vitsord, att han icke allenast är en af

länets mest nitiske tjenstemän utan och derjemte med verkelig förmåga förenar moralisk stadga och duglighet.

Eget nog, infinner sig nu just en annan af mina Kronofogdar, Kollegie-Assessoren Slottsberg, hos mig, med enahanda anhållan angående 1:ste Bankkamrerare tjensten. Äfven detta är en duglig och skicklig karl. Genom införandet af Kommunalförvaltningar hafva Kronofogdarne mist en anseelig del af sina inkomster och detta torde vara främsta anledningen, hvarföre de söka annan tjenst.

10 Beviljandet af pension åt Bankokommissarien Lagus har härstädes, ibland tjenstemannakåren, väckt mycken förbittring och det taltes om att – inlägga protest deremot.

Med utmärktaste högaktning och uppriktig tillgifvenhet, har jag äran teckna mig

Högädle Herr Senatorns
Ödmjukaste tjenare
G. Alfthan

Uleåborg den 27 Oktober 1866,

20 <Bilaga>

Afskrift.

År 1866, den 15 Oktober sammanträdde Direktionen för Handelsskolan och voro närvarande Herr Guvernören, Generalmajoren och Riddaren G. Alfthan, Kommersrådet J. W. Snellman G:son, Kommersrådet J. G. Bergbom, Rektorn J. M. Kalm, Handlanden A. M. Reuter. Protokollet fördes af Direktor Aug. Ernst Biese.

§ 1.

30 Granskades och godkändes Protokollet af den 25 Juni d(etta) å(r).

§ 2.

Upplästes Guvernörens öfver Uleåborgs län, den 10 i denne månad, till Direktionen aflättna skrifvelse af följande innehåll:

»Till Direktionen för Handelsskolan i Uleåborg.

Jemte det jag får underrätta Direktionen derom, att Kejslerliga Senaten för Finland, under den 19. sistlidne September funnit hinder tills vidare icke möta för tillämpning af bilagda nya Stadgar för Handelsskolan, får jag tillika öfversända i afskrift bilagda skrifvelse, 40 rörande undervisningen i nämnde läroanstalt.

G. Alfthan.
Hildén,

§ 3.

Föredrogs af ordföranden Finans-expeditionens i Kejslerliga Senaten för Finland skrifvelse af den 19. September d(etta) å(r) till Guvernören öfver Uleåborgs län af följande innehåll:

»Till Guvernören öfver Uleåborgs län.

50 Sedan Kejslerliga Senaten i dag till åtgärd förehaft frågan om nya Stadgar för Handelsskolan i Uleåborg stad och dervid uttalat den mening, att ordningen för undervisningen kunde gifva anledning till anmärkningar, har Finans Expeditionen skolat i detta afseende tillkännagifva, att fyra till fem timmars daglig undervisning synts vara otillräcklig i en handelsskola, samt lärotimmarnes antal kunna ökas, utan att lärarene derigenom med för mycket arbete betungas, då timmarne för alla skriftliga öfningar, räkning, bokföring och delvis

äfvén för muntliga språköfningar kunna vara gemensamma för båda klasserna, hvilket i synnerhet, så länge lärjungarnes antal är så ringa, som för närvarande, med lätthet borde kunna iakttagas. Hvad nemligen sjelfva undervisningen beträffar, torde densamma så litet som möjligt böra bestå i lex- och hemläsning, och i dess ställe skriftliga öfningar och muntliga föredrag af lärarene jemte anteckningar å elevernas sida införas, samt till handledning dervid, särdeles i handelsgeografi, historie och nationalekonomi, utförligare arbeten i dessa ämnen till läsning och förklaring, och icke kompendier, böra begagnas. För öfrigt och jemte det Expeditionens uppmärksamhet fästats dervid, att den afgifna årsberättelsen icke upptager, hvilken lärobok i fäderneslandets historie blifvit följd, torde undervisningen i detta läroämne böra meddelas å Finska språket samt berättelsen om skolans verksamhet årligen offentliggöras i någon af landets tidningar.

I det Expeditionen anhåller, att Herr Guvernören behagade meddela Direktionen för skolan ofvanstående anmärkningar angående undervisningsplanen, får Expeditionen åt Direktionen öfverlemna att enligt egen öfvertygelse i ämnet och med afseende å förhandenvarande förhållanden tillse, i hvad mon undervisningen må kunna ordnas i öfverensstämmelse med desamma.

Joh. Wilh. Snellman.
Sixtus Calamnius.

§ 4.

Derefter skreds till diskuterandet af de af Finans-expeditionen i ofvan anförda skrifvelse gjorda anmärkningar, huruvid i afseende å timmarnes förökande af Direktor upplystes, att, ehuru stadgarne upptogo endast 26 timmars undervisning i veckan, det i sjelfva verket meddelades 28, samt att äfvén derutöfver, efter behof, timmarnes antal ökades, liksom hittills varit fallet, då elevernas bästa dermed kunnat befrämjas. Härvid anmärkte Direktionen, att några särskilta timmar också för den i nya Stadgarne upptagna högre kursen blifvit förbehållna, och af sådan anledning icke flera för de ordinarie klasserna kunnat anslås. I afseende å klassernas sammanslagning ansågs, att detta icke med nytta kunde ske under flera timmar än läseordningen upptager.

§ 5.

Hvad beträffar Finans-expeditionens i förbemälte skrifvelse yttrade åsigt, det föreläsningar borde sättas till grund för undervisningen, kunde Direktionen, i erfarenhet af de nuvarande elevernas ringa förkunskaper, icke finna sådant gagneligt. Dock har, så mycket omständigheterna det tillåtit, Kompendiiläsning undvikits och t. ex. i Handelsgeografi framställningen af Eglis utmärkta föredrag införts. Tillika anmärkte Direktor, det han begått ett misstag i att i berättelsen öfver skolans verksamhet uppgifva den nationalekonomiska kursen vara till pagina 80 af Marius Gads lärobok, ehuru nämnde bok blifvit i sin helhet genomgången, men repeterad endast till pagina 80. Dessutom beslöt Direktionen, att vidlyftigare arbeten, äfvensom föreläsningar å den högre klassen skulle användas.

§ 6.

På tillfrågan upplyste Direktor, att den å läroverket begagnade läroboken i fäderneslandets historie var utgifven af Hallsten; äfvensom att undervisningen deri samt i fäderneslandets Geografi meddelats på finska.

§ 7.

Ålades Direktor, att i enlighet med Finans-expeditionens uppmaning vid hvarje läseårs slut i Oulun Wiikko Sanomia offentliggöra en berättelse om skolans verksamhet.

§ 8.

Beslöt Direktionen, att som svar å Finans-expeditionens skrivelse insända afskrift af vid detta sammanträde hållna protokoll, med bifogande af läseordningen.

10

In fidem
Aug. Ernst Biese,

Läseordning för Handelsskolan.

	kl ^{ass}	Måndag	Tisdag.
	8-9.	I Historie.	Aritmetik
		II Engelska.	Aritmetik
	9-10	I Tyska.	Finsk rättskrifning
		II Tyska.	Finsk Korrespondens
	10-11	I Bokföring	Skönskrifning m. m.
20		II Bokföring	Skönskrifning m. m.
	11-12	I Bokföring.	
		II Bokföring.	
	4-5	I (Bokföring)	Engelska.
		II Tyska.	
	5-6	I Engelska.	
		II Tyska.	
		Onsdag.	Torsdag.
	8-9	I Geografi.	Historie.
30		II Engelska.	Tyska.
	9-10	I Svensk rättskrifning	Engelska.
		II Svensk Korrespondens	Engelska.
	10-11	I Tyska.	Bokföring.
		II Geografi.	Bokföring.
	11-12	I Bokföring.	
		II Bokföring.	
	4-5	I Tyska.	
		II Nationalekonomi	
	5-6	I Aritmetik.	
40		II Aritmetik.	
		Fredag.	Lördag.
	8-9	I Aritmetik.	Geografi.
		II Tyska.	Engelska.
	9-10	I Tyska.	Svensk rättskrifning
		II Aritmetik.	Svensk Korrespondens
	10-11	I Finsk rättskrifning	Engelska.
		II Finsk Korrespondens	Geografi.
	11-12	I	
		II	
50	4-5	I Bokföring	Tyska.
		II Bokföring.	Nationalekonomi
	5-6	I Wexelstadgar.	m. m. Aritmetik.
		II Wexelstadgar.	m. m. Aritmetik.